

מגמות בסיכון לשבץ מוחי בקרב גברים ונשים עם פרפור עליות -

מחקר עוקבה מבוסס אוכלוסייה במשך 20 שנה

דועאא ריאן, אמיר יהב, עפרה ברנט גרינס, וליד סליבא
המחלקה לרפואת הקהילה ואפידמיולוגיה, מרכז רפואי כרמל

רקע

שבץ מוחי הוא אחד הגורמים המובילים לתחלואה ותמותה בעולם. נשים נמצאות בסיכון מוגבר לשבץ איסכמי בקרב חולים עם פרפור עליות בהשוואה לגברים. מחקרים מאירופה הראו שההבדלים בסיכון לשבץ בין גברים ונשים בחולים עם פרפור עליות הצטמצמו עם הזמן, אך תוצאותיהם של מחקרים אלה לא בהכרח תקפות באוכלוסיות אחרות.

מטרות

לבדוק מגמות בזמן של ההבדלים בסיכון לשבץ מוחי בין גברים ונשים עם פרפור עליות חדש בישראל בין השנים 2004-2023.

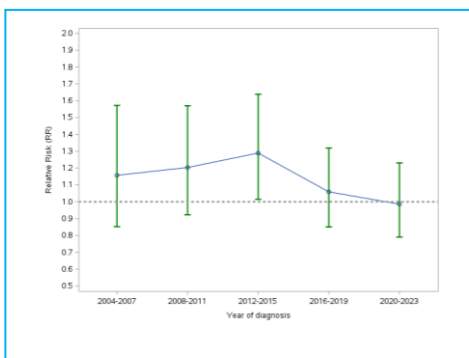
שיטות

מחקר עוקבה רטרוספקטיבי, המבוסס על מאגרי המידע של שירותי בריאות כללית. נכללו מטופלים בין הגילאים 20-95 שאובחנו עם פרפור עליות בין השנים 2004-2023 ללא טיפול בנוגדי קרישה ונעשה מעקב עד הופעת שבץ איסכמי או תסחיף סיסטמי. נעשה שימוש בשיטת pseudo-value כדי לחשב את הסיכון היחסי המתוקנן ל- CHA_2DS_2-VA score, שמשווה את הפונקציה של ההיארעות המצטברת (CIF) לאורך שנה בין נשים לגברים בכל תקופות הזמן 2004-2007, 2008-2011, 2012-2015, 2016-2019 ו- 2020-2023.

תוצאות

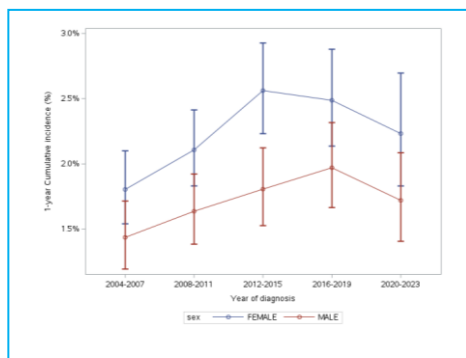
- נכללו 112,478 מטופלים עם אבחנה חדשה של פרפור עליות מתוכם 51.5% נשים.
- גיל ממוצע של 74.8 (ס"ת 12.2) בנשים ו- 68.2 (ס"ת 14.3) בגברים (טבלה 1).
- ההיארעות המצטברת הגולמית לשנה הייתה גבוהה יותר בנשים לאורך כל תקופת המחקר, בקרב גברים ונשים נראתה עליה בהיארעות עם הזמן, ולאחר מכן הייתה ירידה שהחלה מוקדם יותר בנשים (תרשים 1).
- הסיכון היחסי המתוקנן היה (95% CI, 0.85-1.57), 1.16 (0.92-1.57), 1.20 (1.01-1.64), 1.29 (0.85-1.32), 1.06 (0.79-1.23) בשנים 2004-2007, 2008-2011, 2012-2015, 2016-2019, 2020-2023 בהתאמה (תרשים 2).

תרשים 2: הסיכון היחסי המתוקנן לשבץ מוחי בקרב נשים לעומת גברים עם אבחנה חדשה של פרפור עליות בכל תקופה במחקר

מתוקנן ל CHA_2DS_2-VA score
התוצאה הוא משלב של שבץ מוחי איסכמי ותסחיף סיסטמי

תרשים 1: ההיארעות המצטברת הגולמית השנתית של שבץ מוחי בקרב מטופלים עם פרפור עליות, מרובד לפי מין ותקופת המחקר

התוצאה הוא משלב של שבץ מוחי איסכמי ותסחיף סיסטמי

טבלה 1:

מאפיינים סוציו-דמוגרפיים וקליניים

Characteristic	Male (n=54,527)	Female (n=57,951)
Age (years) Mean $\pm$ SD	68.2 $\pm$ 14.3	74.8 $\pm$ 12.2
CHA_2DS_2-VA score Mean $\pm$ SD	2.79 $\pm$ 1.9	3.21 $\pm$ 1.8
Comorbidities		
Heart failure	8,014 (14.7%)	8,151 (14.1%)
Hypertension	34,976 (64.1%)	43,998 (75.9%)
Diabetes mellitus	18,258 (33.5%)	19,878 (34.3%)
Prior stroke	9,122 (16.7%)	10,923 (18.8%)
Vascular disease	19,486 (35.7%)	13,957 (24.1%)

מסקנות והמלצות

הסיכון העודף לשבץ מוחי בקרב נשים עם פרפור עליות, בהשוואה לגברים, ירד בין השנים 2004-2023, ללא עדות לסיכון יתר בקרב נשים בתקופות המאוחרות של המחקר. ייתכן כי מגמת ירידה זו משקפת שיפור בגישת הטיפול בחולים עם פרפור עליות, לצד מעבר לגישה טיפולית הוליסטית הכוללת שינוי אורח חיים ואיזון תחלואה נלווית. ממצאים אלו מדגישים את החשיבות של טיפול מיטבי ואיזון גורמי סיכון בקרב גברים ונשים כאחד.